

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

S | OM

lovavdelingen@jd.dep.no
kopi: audgunn.syse@jd.dep.no

Vår referanse
2011/2976

Deres referanse
201107293 EO
AUS/mk

Vår saksbehandler
Ingvild Lovise Bartels

Dato
30.11.2011

HØRING OM EMD-REFORMEN – INNSPILL FRA SIVILOMBUDSMANNEN

Det vises til Justis- og politidepartementets høringsbrev 19. oktober 2011 om EMD-reformen. Departementet ber om bidrag til norske myndigheters rapport til Europarådets ministerkomité om tiltak som er truffet for å følge opp Interlaken- og Izmir- erklæringene. I det følgende vil det bli gitt noen korte kommentarer til tre av spørsmålene som tas opp i høringsbrevets punkt 5:

1. *Continuing to increase, where appropriate in co-operation with national human rights institutions or other relevant bodies, the awareness of national authorities of the Convention standards to ensure their application.*

og

2. *Fully executing the Court's judgements, ensuring that the necessary measures are taken to prevent further similar violations.*

Etter sivilombudsmannsloven § 3 skal ombudsmannen «bidra til at offentlig forvaltning respekterer og sikrer menneskerettighetene». En side av dette arbeidet er å føre tilsyn med forvaltningens oppfølging av dommer mot Norge i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD). Dommer mot Norge omtales i Sivilombudsmannens årlige melding til Stortinget, sist i Årsmelding for 2010, Dok. 4 (2010-2011) side 16.

Sivilombudsmannen har et generelt fokus på strukturelle problemer i forvaltningen. Ombudsmannen avgir også jevnlig uttalelser i enkeltsaker der Norges menneskerettslige forpliktelser er berørt. Disse uttalelsene publiseres i Årsmeldingen, på ombudsmannens hjemmeside og omtales også i Nasjonal institusjon for menneskerettigheters Årbok om menneskerettigheter i Norge.

17. november 2011 arrangerte Sivilombudsmannen menneskerettighetsseminar for fjerde gang. Målgruppen for seminaret er ansatte fra offentlig forvaltning, akademia og ulike interesseorganisasjoner.

Sivilombudsmannen deltar aktivt i flere internasjonale nettverk, herunder Europarådets nettverk av nasjonale menneskerettighetsstrukturer. Dette nettverket ledes av National Human Rights Structures Unit i Europarådet og blir kalt the Peer-II-Peer Project. Nasjonal institusjon for menneskerettigheter er også representert i dette nettverket. Målet med prosjektet er å styrke den nasjonale implementeringen av menneskerettighetene.

7. Ensuring that comprehensive and objective information is provided to potential applicants on the Convention and the Court's case law, in particular on the application procedures and admissibility criteria.

HUDOC databasen, de norske sammendragene av dommer fra EMD på Lovdata og Nasjonal institusjons EMD- bulletin er nyttige hjelpemidler for Sivilombudsmannen.

Europarådets National Human Rights Structures Unit utgir også et månedlig nyhetsbrev som ombudsmannen mottar; the Regular Selective Information Flow (RSIF) for the attention of the National Human Rights Structures (NHRSS). Dette nyhetsbrevet inneholder omtale av utvalgte EMD dommer og annen relevant informasjon fra Europarådet.

Sivilombudsmannen gir ikke generell informasjon om EMD på eget initiativ, men svarer relativt ofte på spørsmål om EMD enten skriftlig eller muntlig. Det gis ikke informasjon om EMD eller vilkårene for å klage til EMD på ombudsmannens nettside.

Europarådet har utarbeidet informasjonspakker på ulike språk. Ombudsmannens inntrykk er imidlertid at disse ikke er særlig godt kjent, heller ikke blant advokater. Nasjonal institusjon for menneskerettigheter har publisert lenker til informasjonspakkene og annen informasjon om klage til EMD via sine nettsider, men denne informasjonen er noe vanskelig tilgjengelig.

På bakgrunn av dette ber Sivilombudsmannen departementet vurdere å opprette en egen nettside med informasjon om Europarådet og EMD.

En slik nettside bør for eksempel inneholde de årlige stortingsmeldingene om samarbeidet med Europarådet i tillegg til konkret informasjon om EMD og vilkårene for å klage en sak inn for domstolen. Nettsiden bør ha lenker til databaser som HUDOC og Lovdata, og inneholde informasjon om dommer mot Norge og særlig relevante avgjørelser mot andre land. Lenker til øvrig informasjon fra Europarådet, som Europarådets nyhetsbrev (RSIF), bør også finnes på nettsiden.

Departementet ber om innspill på hvem som bør gi veiledning i form av en slik nettside. Som medlemsstat i Europarådet har norske myndigheter et ansvar for å spre informasjon om EMD. Slik ombudsmannen ser det vil det derfor være naturlig at nettsiden er å finne via departementets hjemmeside på www.regjeringen.no. Justisministeriet i Danmark har for eksempel en nettside hvor man også finner en brosjyre med ytterligere veiledning.¹ Alternativt kan nettsiden administreres av Nasjonal institusjon for menneskerettigheter, eventuelt i samarbeid med Advokatforeningen og/eller Dommerforeningen.

Sivilombudsmannen er positiv til å bidra til å spre informasjon om EMD og gi veiledning for å unngå unødige klager til domstolen. En måte å gjøre dette på kan være å opprette en lenke fra Sivilombudsmannens hjemmeside til en slik egen EMD-nettside.

For ombudsmannen

Bjørn Dæhlin
kontorsjef

Ingvild Lovise Bartels
seniorrådgiver

¹ Se Justisministeriets nettside: <http://www.justitsministeriet.dk/klager.html> «Sådan klager du til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol» (pdf)

